
Flittige Flobak

INTERVJU

MARTIN HOTVEDT

martin_hotvedt@hotmail.com

Universitetssykehuset Nord-Norge

Kreftforsker Åsmund Flobak bruker både tegnefilm, kunstbilder og piano i sine prisbelønte forelesninger. Men om han skal skrive lærebok, må han slutte med TV-spill.

POPULÆR FORELESER: Entusiastiske Åsmund Flobak har blitt nominert av medisinstudentene til undervisningsprisen på NTNU hvert eneste år siden han startet med forelesninger i 2017. Kreftforskeren vant både i 2019 og 2024. Foto: Håkon Borgen / Studio Borgen

– Riktig svar! Du er den heldige vinneren av en splitter ny lærebok!

Åsmund Flobak står halvveis opp trappa i auditoriet blant førsteårsstudentene i medisin ved NTNU i Trondheim, og hyller den oppvakte unge mannen som svarte riktig på dagens åpningsquiz.

Foreleser Flobak slår ut med hendene så Hawaii-skjorta flagrer:

– Skal vi kjøre på med fettstoffsiftet da?

Gjennom de neste 2 ganger 45 minuttene skal de vordende legene få servert både tegnefilmklipp, et kunstverk på skjermen for å hvile hjernen litt og høre kreftforskeren spille piano – alt i formidlingens tjeneste.

– Studentene må få noen aha-opplevelser.

Senere samme formiddag sitter Flobak inne på eget kontor og prøver å oppsummere viktige faktorer i en god forelesning.

– Lysarkene mine skal være så korte som mulig, og de skal kunne leses i ettertid og være til hjelp. Ikke *bare* bilder. De må også se bra ut. Enkle fonter. Calibri Light er favoritten. Så må man ha noen tenkepauser, et bilde å hvile hodet til, eller noe sånt.

På veggen bak ham henger Legeforeningens grunnutdanningspris for 2024, og «Årets underviser» for medisinstudenter ved NTNU fra både 2019 og 2023, så man skulle tro han vet hva han snakker om.

– Er det vanskelig å fenge studenter med basalmedisinske tema?

– Nja ... Nei? Nei, det synes jeg egentlig ikke, sier han, og setter hodet på skakke mens han fortsetter:

– Basalfag er egentlig ganske takknemlige, for det handler om å sette ting inn i en forståelse. En del klinisk undervisning kan bli litt vel fenomenologisk: «Hvis sånn og sånn, må du tenke på det og det, og behandle sånn og sånn», sier han.

– Algoritmisk?

– Ja. Det blir en form for listekunnskap. I basalfagene må vi tenke sammenheng. Hvordan henger fettmetabolismen sammen med sukkermetabolismen? legger han til.

Foto: Håkon Borgen / Studio Borgen

Nominasjonene til «Årets underviser» har kommet årlig de siste syv årene for nordtrønderen.

«Hver gang vi ser 'Å. Flobak' i timeplanen, gleder vi oss til å gå på forelesning, for vi vet at når vi kommer inn i forelesningssalen, blir vi møtt med humor, gode forklaringer, engasjerende lidenskap, og ikke minst vakre toner fra klaveret som signaliserer starten på en fantastisk forelesning», var bare noe av det som sto i den meget smigrende nominasjonen til Grunnutdanningsprisen i fjor.

«Heng med. Se fremover. Tenk hvor du skal hen. Jeg er opptatt av det store bildet»

– Jeg vet at mange i salen er veldig gira på jobbene de har sett for seg, men kanskje ikke akkurat cellebiologi. Derfor har jeg ofte akkurat dét som et poeng under forelesningene mine: Heng med. Se fremover. Tenk hvor du skal hen. Jeg er opptatt av det store bildet, og hvis jeg for eksempel snakker om et protein som også måles hos pasienter på sykehus, vektlegger jeg det litt ekstra, sier han.

– Hva tenker du om alle prisene og nominasjonene som henger bak deg?

– Hva skal jeg si? Det er jo bærende at folk tenker sånn om meg! Og at Tidsskriftet vil intervju meg. *«Hva tenker Åsmund Flobak om det og det»*, liksom! gliser han bak de runde brillene.

Fra data til medisin

Etter at familien Flobak fikk sin første datamaskin tidlig på 90-tallet, så det lenge ut til at den unge trønderen skulle gå videre med en karriere i informasjonsteknologiens verden.

– Den datamaskinen fascinerte meg noe voldsomt, husker jeg. Jeg var allerede teknisk interessert, drev med LEGO-roboter og sånn, men den tok kaka. Jeg lærte meg programmering tidlig og vurderte å gå en annen vei enn mine foreldre, som begge var leger, forklarer han.

Likevel ble det ikke ingeniørstudier i første omgang.

– Hvorfor medisin?

– I ettertid tenker jeg at det må være teorien som kunne knyttes til praksis. Det var spennende. Det handler jo om titusenvis av år der mennesket har foredlet det vi forstår om naturen og biologi, til i dag å kunne gjøre såpass mye for våre medmennesker. Det er det givende å være med på!

VIL OPTIMALISERE KREFTBEHANDLING: Åsmund Flobak håper hans forskning bidrar til enda mer persontilpasset kreftbehandling i fremtiden. Foto: Håkon Borgen / Studio Borgen

– Hvordan så du på dine foreldres jobber?

– Jeg ble aldri skremt, i hvert fall. Jeg tenkte aldri på om de jobbet mye eller lite. Det var alltid noen hjemme, for de delte en fastlegeliste i starten. Senere ble mamma barnepsykiater og pappa kardiolog, sier han, og medgir at farens fascinasjon for ultralydapparatet kan ha formet hans videre vei i medisinen.

– Han var veldig fascinert av ultralydens muligheter for å gjengi hjertefunksjon og avdekke sykdom. Pratet ofte om det. Da tenkte jeg underveis i medisinstudiet: «Hva er det neste innenfor medisin hvor hele faget endres av teknologi? Det må være onkologien!», sier han og slår ut med armene.

– Og det tenker jeg fortsatt, altså, med tanke på de molekylærbiologiske mulighetene vi har.

Kombinerer ingeniørfag og medisin

Flittige Flobak slapp aldri taket i ingeniørdømmen, og fullførte likegodt en sivilingeniørgrad i bionanoteknologi ved NTNU i 2013, etter turnustjenesten.

«Drømmen min er at enkeltpasienten skal få sin unike kombinasjon av medisiner»

I dag kombinerer han bakgrunnen som lege og ingeniør i kreftforskningen sin, hvor han i sin Flobak lab har fem ph.d.-kandidater, én postdoktor og én forsker som jobber for å skape morgendagens kreftdiagnostikk og -behandling. Datasimulering er sentralt i arbeidet.

– Vi simulerer effekten av medisin på en slags digital tvilling av en pasients kreftsykdom, og vi gjør laboratorieforsøk hvor vi prøver medisiner på pasientens egne kreftceller, sier han.

TRIVES PÅ LAB: Flobak har en egen labgruppe kalt Flobak lab og trives godt med pipetteringsarbeid. Foto: Håkon Borgen / Studio Borgen

Han fortsetter:

– Vi har mange kreftmedisiner som slår ut signalspor mer eller mindre spesifikt. Det store hoppet i klinisk medisin kommer den dagen vi skjønner hvilke kombinasjoner som er best.

Han ser bort på en plakat med nettverk av celler og signalveier.

– Drømmen min er at enkeltpasienten skal få sin unike kombinasjon av medisiner. Men da må det på forhånd sannsynliggjøres at det er den beste kombinasjonen.

Formidleren drar en parallell:

– Det finnes mange typer brus her i verden, og noen kombinasjoner smaker ekstra godt. Kan vi forutse hvilke?

Han forklarer at han savner det kliniske arbeidet som kreftlege, som han kombinerte fram til 2024, før forsknings- og undervisningsprosjektene tok overhånd.

– Spesielt det polikliniske arbeidet, der man ofte får servert flere problemer og i hvert fall gjør tiltak på *noen* av dem. Sånn er ikke hver dag på forskningskontoret, kan jeg love deg.

En liten pause.

– Det er jo noen dager jeg trasker hjem herfra og jammen ikke er sikker på om jeg kom noe videre, sukker han, og legger til:

– Men kliniske studier må driftes av noen som forstår den kliniske siden, samtidig som de forstår den biomolekylære siden. Og der har jeg lyst til å være. I grenselandet mellom teknologi og molekylærbiologi for å bedre kreftbehandling, smiler han.

I fremtiden ønsker han seg litt mindre regulering av kliniske studier her til lands.

«Jo høyere regulering, jo mindre effektivitet. Det gjelder også i forskningen»

– Det er mye regulering. Så kan vi spørre oss, hvorfor? Jo, for å ivareta pasientens sikkerhet. I det synes jeg det ligger implisitt at man ikke har tillit til de som driver med det. Og det kan man forstå ut i fra medisinsk historie, hvor det har blitt gjort mye uetisk. Men tidene forandrer seg, heldigvis, sier han.

INTERAGERER MED STUDENTENE: Studentene gleder seg til forelesning når de ser «Flobak» på timeplanen, står det i en av nominasjonene til undervisningsprisen. Foto: Håkon Borgen / Studio Borgen

– Og så er det en sammenheng: Jo høyere regulering, jo mindre effektivitet. Det gjelder også i forskningen. Jeg tror vi har for mange bremsepedaler på, sier han.

Klatrer og spiller piano

Når hodet trenger hvile fra svimlende signalveier i kreftforskning, setter Åsmund Flobak seg helst ned med sin kone og to barn for en lang, lang middag – eller så drar han til klatrehallen.

– Klatring er jo litt som forskning det òg. En start og en slutt, men mange potensielle ruter imellom, smiler han.

Åsmund Flobak

Født 1980 i Oslo

Cand.med., NTNU, 2005

Sivilingeniør i bionanoteknologi, NTNU, 2007–13

Turnuslege, Levanger og Verdal, 2006–07

Lege i spesialisering, Kreftavdelingen i Trondheim, 2009; Røntgenavdelingen i Ålesund, 2010–11; Kreftklinikken, St. Olavs hospital, 2016–23

Konstituert overlege, Kreftklinikken, 2023–d.d.

Stipendiat, Institutt for kreftforskning og molekylær medisin, NTNU, 2011–15

Post.doc., NTNU, 2016–20

Forsker, NTNU, 2020–23

Førsteamanuensis, NTNU, 2023–d.d.

Seniorforsker, Sintef, 2023–d.d.

«Årets underviser» for medisinstudenter ved NTNU, 2019 og 2023

Vinner av Den norske legeforening sin pris for beste undervisning i medisinsk grunnutdanning, 2024

– Og etter ungene har sovna, kan jeg bruke litt tid på gaming med en kompis. Det drev jeg mye med før, og så fikk jeg tilbakefall under pandemien. Et fint tilbakefall, smiler han.

– Du som har sagt at du elsker ei god lærebok og elsker å formidle – skal du skrive ei selv en dag?

– Nja. Nei. Jeg er nok for opptatt av å lære meg selv nye ting. Og så måtte jeg ha sluttet med gaming på kveldstid, og det er uaktuelt!

Publisert: 16. januar 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0629

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.